

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

Utarbeidet av: Oslo universitetssykehus.

Plan 0023 Versjon: 1.3

Revideres innen dato: 2023

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)			
1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår
3.	Respirasjon/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære
9.	Seksualitet/reproduksjon	10.	Sosialt/planlegging av utskriving
11.	Åndelig/kulturelt/livsstil	12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	SCT	Problem	SCT	Mål og intervensjon	Spesifiser	Frekvens/situasjon	Ref.
2	70440300	Mangelfull kunnskap om fallforebygging	1141689001	Viser kunnskap om forebygging av fall			
			709485000	Vurdering av kunnskap om fallforebygging			1,2
			710580007	Undervisning om forebygging av fall			1,2
			445283009	Utlevering av informasjonsmateriell			
			710754009	Undervisning av pårørende om forebygging av fall			1,2
			709475001	Vurdering av frykt			2,3
7	129839007	Risiko for fall	1141715008	Ingen fall			
			1141717000	Ingen fallrelatert skade			
			1144480005	Redusert fallfrekvens			
			386296001	Forebygging av fall			1-6
			414191008	Vurdering av risiko for fall			1-6
			711054005	Vurdering av risiko for fall ved innleggelse			1-6
				VAR: Kartlegging av fallrisiko hos eldre i institusjon			
				VAR: Generelle fallforebyggende tiltak for eldre i institusjon			
				VAR: Spesielle fallforebyggende tiltak for eldre i institusjon			
				Sørge for stødig skotøy eller antisklisokker	spesifiser		1,4
				Vurdere behov for fastvakt			

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

				Anvende fastvakt	spesifiser	
			113024001	Kognitiv testing og vurdering		2-6
			228610003	Rekvirering av hjelpemiddel		1,3
			1153471005	Fremming av mobilitet ved bruk av hjelpemidler		1,3
			304495004	Overvåking av vitale tegn		
			46973005	Måling av blodtrykk	VAR: Måling av ortostatisk blodtrykk	5
			713131007	Vurdering av svimmelhet		5
			427226009	Vurdering av balanse		2,4
			225342001	Vurdering av miljø		5
			710972007	Fortsatt bruk av fallalarm		5
			225971008	Samarbeid med tverrfaglig team		1,3-6
			370854007	Kartlegging for rusmisbruk		3,5
			713107002	Kartlegging for alkoholmisbruk		3,5
			711069006	Koordinering av behandlingsplan		1,3-6
			371754007	Planlegging av utskrivelse		1,3-6
				Sikre overføring av informasjon om fallrisiko og anbefalte tiltak til kommunehelsetjenesten	spesifiser	1
				Overføre informasjon om behov for tilpasninger i hjemmet	spesifiser	5,6
				VAR: Kartlegging av fallrisiko hos hjemmeboende eldre		
				VAR: Generelle fallforebyggende tiltak for hjemmeboende eldre		
				Se VP Hjemreise		
7	714884000	Vansker med forflytning	1141715008	Ingen fall		
			302042005	I stand til mobilisering		
			430481008	Vurdering av mobilitet		
			304549008	Oppmuntring til trening		1,2,4-6

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

			228610003	Rekvirering av hjelpemiddel			1,3
			1153471005	Fremming av mobilitet ved bruk av hjelpemidler			1,3
			313420001	Bistand ved toalettbesøk			1,3
				Sørge for dostol ved seng	VAR: Bruk av toalettstol		
				Sørge for at urinflaske er tilgjengelig			
161898004	Fall		1141717000	Ingen fallrelatert skade			
			225391007	Vurdering av skade			5
			710960001	Forflytning ved bruk av forflytningsteknikk			
				VAR: Forflytning med personløfter opp fra gulv			
				VAR: Manuell forflytning opp fra gulv			
			427206005	Vurdering etter fall			5

Referanser

1. Skog M. [Fallprevention](#) Stockholm: Vårdhandboken [oppdatert 29.05.2019; lest 02.03.2020].
2. NICE. [Falls in older people: assessing risk and prevention](#) (CG161): NICE [oppdatert 12. juni 2013 (under oppdatering); lest 14.04.2020].
3. Kiel DP. [Falls in older persons: Risk factors and patients evaluation](#). UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, Inc [oppdatert 20.06.2019; lest 02.03.2020].
4. Berry B, Kiel DP. [Falls: Prevention in nursing care facilities and the hospital setting](#). UpToDate [Datebase]. UpToDate, Inc [oppdatert 09.09.2018; lest 02.03.2020].
5. BMJ. [Assessment of falls in the elderly](#). BMJ Best Practice [database]. London: BMJ Publishing group [oppdatert 10.01.2019; lest 02.03.2020].
6. NICE. [Falls in older people](#). Quality standard (QS86): NICE [oppdatert Januar 2017; lest 02.03.2020].

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	Overordnede mål for VP: Forebygge fall hos inneliggende pasienter. Hvilke tiltak forebygger fall hos pasienter innlagt i sykehus?
2	Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): Voksne innleggende pasienter.
INVOLVERING AV INTERESSENER	
3	Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: Overført ICNP i SCT 2023 Tilpasset DIPS brukergrensesnitt. Kontrollert opp mot opprinnelig NIC/NANDA plan for ikke å ha gått glipp av noen forordninger, lagt til et par stykker som ikke har kode. Flyttet slik at intervensjoner som hører sammen er lagt som forordning under relevant tiltak. Regional faggruppe KDS og Innleggelse, v/Annika Brandal Overføring til ICNP 2021 Annika Brandal, HSØ Sidsel R. Børmark, HSØ Arbeidsgruppe revisjon 2020 Ida Steen, Sykepleier og rådgiver, Medisinsk klinikk, OUS I og med at arbeidsgruppen kun består av én person sendes planen på høring til avdelingen som har utarbeidet nivå 1 retningslinjen, Fall – forebygging av fallulykker ID 121480 Deres tilbakemelding vil bli vektlagt. Regional arbeidsgruppe 2014/2015 Anne Karima Selim Lindberg, rådgiver EDS, Sykepleieavd., Medisinsk Klinikk, SiV Anne Marit Hagen, rådgiver AKS/EDS, Sykehuset Innlandet VBP-en er basert på flere andre VBP fra ulike foretak i HSØ (SI, SIV, AHUS, SØ).

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

4	Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: VBP er sendt på høring til brukerrepresentant i HSØ. Hun ment planen var god og hadde ingen konkrete forslag til endringer. Hun påpekte at det er viktig at bruk av sengehest må vurderes i hvert enkelt tilfelle.
METODISK NØYAKTIGHET	
5	Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget: Revisjon 2020 Det ble gjort et systematisk litteratursøk i 2018 med tanke på å revidere VBP. Dette arbeidet ble utsatt, men søket er benyttet i utarbeidelse av den reviderte VBP. Søket ligger vedlagt. 2014 Det er ikke søkt systematisk etter litteratur direkte til denne VBP, men kunnskapsgrunnlaget som er brukt er hentet fra den kunnskapsbaserte VBP fra Sykehuset Innlandet. Referansene i den er hentet fra Pasientsikkerhetsprogrammet og fra nasjonalt nettverk for fagprosedyrer.
6	Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er: Oppsummerende forskning fra siste 5 år som omhandler voksne pasienter innlagt på sykehus eller institusjon ble satt som kriterier for utvelgelse. En av kildene er fra 2013 og er under oppdatering. Denne er likevel inkludert da endringene som vil komme ikke ser ut til å ha betydning i for denne VBP. Kun engelsk og skandinaviskspråklig litteratur er valgt inn. Litteratur som tar for seg forebygging av fall hos spesielle sykdommer og lidelser er ikke inkludert. Retningslinjen på nivå 1 i eHåndboka OUS; «Fall - forebygging av fallulykker», er også brukt som grunnlag for utvelgelse av tiltak i VBP. Denne retningslinjen har tidligere ligget på fagprosedyrer.no og lå også som en av linkene i litteratursøket. Den opprinnelige prosedyren er utgitt på Sykehuset i Telemark, men ble hentet inn og lagt over i eHåndboka OUS i 2017.
7	Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget: Styrker: Kunnskapsgrunnlaget består av nasjonale retningslinjer og oppsummert forskning Svakheter: Flere av tiltakene har svak evidens. Kildene refererer til at det er få studier som kan si noe om effekten enkelttiltak da det ofte er gjort flere i studier for å forebygge fall. Det er ikke inkludert kvalitativ forskning, dette framkom ikke i det systematiske søket.

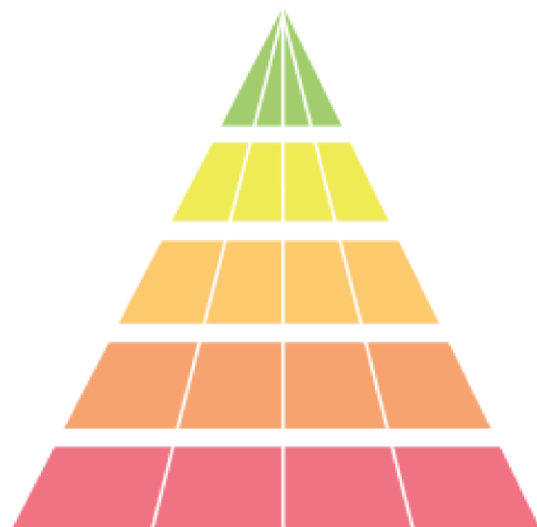
Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

8	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted):</p> <ul style="list-style-type: none">• Marc Ahmed, Overlege og seksjonslege, Akuttgeriatriisk sengepost, Medisinsk klinikk, OUS• Karina Skog, Seksjonsoverlege, Fallpoliklinikken, Geriatriisk avdeling, OUS• Tone Daughton, Fagutviklingssykepleier, Akutt geriatriisk sengepost, Medisinsk klinikk, OUS• Anne-Grethe Johnsen, Fagutviklingssykepleier, Medisinsk rehabilitering, Medisinsk klinikk, OUS• Eli-Ann Kjelbergvik, Fagutviklingssykepleier, Seksjon for hjerneslag, Nevroklinikken, OUS• Karianne Grønsløth, Fagutviklingssykepleier, Ortopedisk avdeling, OUS• Elsa Grødal, Fag- og kvalitetsrådgiver, Alderspsykiatrisk seksjon, Klinikk psykisk helse og avhengighet• Synne Hesjedal Noreng, Spesialfysioterapeut, Avdeling for klinisk service, Medisinsk klinikk, OUS• Anett Skjellet, Driftsykepleier, Indremedisinsk sengepost, Medisinsk klinikk• Liv Anne Wiik, Klinisk spesialist i sykepleie, Indremedisinsk sengepost, Medisinsk klinikk• Sasa Katadzic, Intensivsykepleier og rådgiver, Medisinsk klinikk, OUS
ENDRINGER OG ANSVAR	
9	Endringer siden forrige versjon:
10	Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: Dokumentansvarlig har ansvar for å revidere planen senest tre år etter godkjenningsdato. Dersom det tilkommer nyere forskning eller behov for store endringer før denne datoen vil planen bli revidert.

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

Forebygging av fall

Kvalitetsvurdert kunnskapsgrunnlag

[Oppsummert forskning](#)

[Systematiske oversikter](#)

[Kvalitetsvurderte enkeltstudier](#)

[Pasientinformasjon](#)

Sannsynligvis OK kunnskapsgrunnlag

[Pasientinformasjon](#)

Kunnskapsgrunnlaget må kvalitetssikres

[Pasienterfaringer](#)

[Retningslinjer](#)

[Enkeltstudier](#)

Dato utført:	20/08/2018	Revidert:	X
Ansvarlig bibliotekar:	Hanne Elise Rustlie	Revidert av:	X

OPPSUMMERT FORSKNING

Helsedirektoratet

[Forebygging av fall](#) (anbefaling fra retningslinje om hjerneslag) (2017)

Nasjonalt nettverk for fagprosedyrer

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

[Fallforebygging hos voksne pasienter på sykehus](#) (2017)

Vårdhandboken

[Fallprevention](#) (2016)

Kliniske retningslinjer, Danmark

[Forebygging av fald](#) (Sundhedsstyrelsen) (2018)

NHS NICE Pathways

[Preventing falls in older people overview](#) (2017)

NHS NICE Guidelines

[Falls in older people](#) (2017)

[Falls in older people: assessing risk and prevention](#) (2013)

UpToDate

[Falls: Prevention in community-dwelling older people](#) (2018)

[Falls in older persons: Risk factors and evaluation](#) (2018)

[Falls: Prevention in nursing care facilities and the hospital setting](#) (2018) [Prevention of falls in children](#) (2017)

BMJ Best Practice

[Assessment of falls in the elderly](#) (2018)

NEL, Norsk elektronisk legehåndbok *(krever abonnement)*

[Fall og falltendens hos eldre](#) (2016)

Clinical Key *(kreve abonnement)* First Consult:

Ingen funn

Procedures Consult:

Ingen funn

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

[\[Tilbake til toppen\]](#)

SYSTEMATISKE OVERSIKTER

Cochrane Reviews

[Multifactoral and multiple component interventions for preventing falls in older people living in the community](#) (2018)

[Interventions for preventing falls in people after stroke](#) (2013)

[Interventions for preventing falls in older people in care facilities and hospitals](#) (2012)

[Interventions for preventing falls in older people living in the community](#) (2012)

[Population-based interventions for the prevention of fall-related injuries in older people](#) (2005)

DARE

Ingen funn

[\[Tilbake til toppen\]](#)

PASIENTINFORMASJON

UpToDate

[Patient education: Preventing falls \(The basics\)](#) (2018)

BMJ Best Practice

Ingen funn

NEL, Norsk elektronisk legehåndbok (*krever abonnement*)

[Forebygging av fall](#) (2018)

Clinical Key (*krever abonnement*)

[Fall prevention in the home](#) (2018)

[Fall prevention in hospitals, pediatric](#) (2018)

[Fall prevention in hospitals, adult](#) (2018)

[Fall prevention in the home](#) (Easy to read) (2018)

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

[\[Tilbake til toppen\]](#)

PICO-SKJEMA

Hadde ikke tilgang.

[\[Tilbake til toppen\]](#)

EMNEORD

	Medline (MeSH)	Embase	Tekstord
P	Accidental Falls	Falling Prevention	Fall prevention
I			
C			
O			

[\[Tilbake til toppen\]](#)

SØKESTRATEGI

Oppsummert forskning

Helsedirektoratet: forebygging fall

Nasjonalt nettverk for fagprosedyrer: forebygging fall

Vårdhandboken: lista skumlest

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

NHS NICE Pathways: fall prevention

Kliniske retningslinjer, Danmark: forebygg fald

NHS NICE Guidelines: fall prevention

UpToDate: fall prevention

NEL, Norsk elektronisk legehåndbok: forebygging fall

BMJ Best Practice: fall prevention

ClinicalKey: fall prevention

Systematiske oversikter

Cochrane Reviews: søkt på tittel: preventing falls og fall prevention DARE: søkt på tittel: preventing falls og fall prevention

Pasientinformasjon

UpToDate: fall prevention

BMJ Best Practice: fall prevention

NEL, Norsk elektronisk legehåndbok: forebygging fall

ClinicalKey: fall prevention

[\[Tilbake til toppen\]](#)

KOMMENTAR

I dette litteratursøket er det kun søkt i kilder som har gjennomgått en kvalitetskontroll, og som vi har merket grønn. Finner ikke arbeidsgruppa svar på alle spørsmål kan det bestilles et utvidet litteratursøk hvor det søkes i enkeltstudier. Vær oppmerksom på at artiklene da må kvalitetssikres med [sjekklister](#) fra Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

TIPS! På nettsiden [Sunn skepsis](#) forklares det hvordan kvalitetsvurdering av pasientinformasjon skal gjøres.

OBS! NEL (Norsk elektronisk legehåndbok) og Clinical Key krever abonnement.

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

PICO-skjema til utarbeidelse av veiledende behandlingsplaner (VBP) i OUS

Revisjon (tidligere Regional VBP)

Navn VBP	Fall - forebygge
Skjemanummer	
Kontaktperson (er)	Ida Steen
Epost	IDSTEE@ous-hf.no

Problemstilling formuleres som et presist spørsmål
Hvilke tiltak forebygger fall hos pasienter innlagt i sykehus?

Patient/problem Hvilke pasienter/tilstand/sykdom dreier det seg om?	Voksne pasienter, 18 – 100 år innlagt på sykehus
Intervention Hvilken intervensjon/eksposisjon dreier det seg om?	Sykepleietiltak for å forebygge fall.
Comparison Hva sammenlignes intervensjonen med?	
Outcome Hvilke resultat/effekter er av interesse?	Ingen fall Unngå fall Unngå skade

Hva slags type spørsmål er dette?	Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter?
--	---

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Fall - forebygge

☐ Diagnose	☐ Etiologi	☐ Erfaringer	☒ Ja
☐ Diagnose	☒ Effekt av tiltak		☐ Nei

Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen?	
Bruk om mulig engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.	
P Person/pasient/problem	Adults Older Elderly
I Intervensjon/eksposisjon	Falls Accidental Falls Slip or trip Stumble or tumble Accident Prevention Hospitals Hospitalization Institutionalization Subacute Care Hospital Departments Rehabilitation Centers
C Evt. sammenligning	
O Resultat/utfall	Falls Falls prevention Accidental Falls Slip or trip Stumble or tumble Accident Prevention No falls